

Жыдзіс К.С., студ. гр. 437 ФІДК
БДУ культуры і мастацтваў
Навуковы кіраўнік – Яцэвіч М.А.,
канд. пед. навук, дацэнт

ЭЛЕКТРОННЫЯ ІНФАРМАЦЫЙНЫЯ РЭСУРСЫ НА САЙТАХ БІБЛІЯТЭК ВЫШЭЙШЫХ НАВУЧАЛЬНЫХ УСТАНОЎ БЕЛАРУСІ

У сувязі з інтэграцыяй Інтэрнэт-тэхналогій у навуку і адукацыю ўсё больш актуальнымі становяцца пытанні выкарыстання інфармацыйных рэсурсаў сеткі Інтэрнэт ў працэсе навучання, самаадукацыі, павышэння кваліфікацыі. Web-сайты бібліятэк ВНУ сталі новым інструментам інфармацыйнага абслугоўвання і павінны сёння з'яўляцца сродкам рэкламы бібліятэкі, паляпшэннем традыцыйнага бібліятэчнага абслугоўвання і надзейным сродкам доступу да знешніх інфармацыйных рэсурсаў.

Бібліятэкі ВНУ Беларусі выкарыстоўваюць Інтэрнэт для прадстаўлення як уласных, так і набытых інфармацыйных рэсурсаў. Так, на сайце бібліятэкі Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце РБ прадстаўлены наступныя электронныя рэсурсы: набытыя БД (“КонсультантПлюс”, “Эталон”), БД уласнай генерацыі, сярод якіх бібліяграфічныя і паўнатэкставыя, электронны каталог. У межах карпаратыўнай камп’ютэрнай сеткі Акадэміі кіравання існуе доступ да трох сусветна вядомых БД: “Интегрум”, “Университетская библиотека”, “EBSCO”. Электронны каталог бібліятэкі створаны з дапамогай АБІС AlisWEB. Існуе магчымасць пазнаёміцца з “Вучэбнымі рэсурсамі Акадэміі кіравання”, сярод якіх “БД вучэбнай літаратуры”, “БД дадатковай літаратуры”. Дадзеныя рэсурсы прапанаваны студэнтам дыстанцыйнай формы навучання. Доступ да матэрыялаў дыстанцыйнага навучання ажыццяўляецца праз рэгістрацыю карыстальніка з указаннем пароля і імя. З web-старонкі бібліятэкі магчымы доступ да рэсурсаў Віртуальнай чытальнай залы Нацыянальнай бібліятэкі

Беларусі. Прысутнічаюць спасылкі на сайты ЦНБ імя Я.Коласа НАН Беларусі, НББ, Прэзідэнцкай бібліятэкі Беларусі.

Сайт Фундаментальнай бібліятэкі БДУ забяспечвае доступ карыстальнікаў да знешніх БД: “Бизнес-инфо”, “Электронные реферативные журналы ВИНТИ”, “Социальные и гуманитарные науки” (ИНИОН). Да БД уласнай генерацыі ФБ БДУ аносяцца: “Ресурсы открытого доступа” (анатаваная бібліяграфічная БД), “Архив статей до 2007 г.” (бібліяграфічная анатаваная БД універсальнага характару). ЭК бібліятэкі дазваляе атрымаць бібліяграфічнае апісанне крыніц у абменным фармаце запісу і перадачы BELMARC. Сайт прадастаўляе доступ да віртуальнай чытальнай залы НББ, сайта УА “БДУ”, сайтаў бібліятэк ВНУ.

На сайце бібліятэкі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі працуе раздзел “Спытай бібліятэкара”, які дае адрасна-бібліяграфічныя і удакладняючыя даведкі. Сярод БД прысутнічаюць паўнатэкставыя, рэфератыўныя і бібліяграфічныя. Карыстальнікам камп’ютэрнай сеткі БДУІР даступны рэсурсы “Віртуальнай чытальнай залы” Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. Існуе магчымасць доступу да замежных паўнатэкставыя БД “EBSCO”, БД выдавецтва Blackwell, “Шпрингер”, “Интегрум”, ProQuest, электронных калекцый выдавецтваў Кембрыджскага і Оксфардскага ўніверсітэтаў (дзякуючы закупцы канала да Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі і доступу праз яго да рэсурсаў яе “Віртуальнай чытальнай залы”). Прапанаваны пошук неабходнай інфармацыі ў ЭК бібліятэкі сярод кніг і артыкулаў, перыядычных выданняў РБ і РФ і прац супрацоўнікаў БДУІР. Асобна адзначаны спасылкі на партал БДУІР, да Цэнтра дыстанцыйнага навучання БДУІР і Міністэрства адукацыі РБ.

Разгледзім некаторыя сайты рэгіянальных бібліятэк ВНУ. Бібліятэка Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта ім. А.С. Пушкіна прадстаўляе ў on-line доступе ЭК, які складаецца з бібліяграфічных БД: 1. Каталог для чытачоў; 2.

Працы выкладчыкаў; 3. Перыёдыка; 4. Аўтарэфэраты. Сярод Інтэрнэт-рэсурсаў на сайце адзначаны наступныя: спасылкі на сайты ВНУ Беларусі, бібліятэк Беларусі, пошукавыя сістэмы. Важнейшай складаючай адзінага інфармацыйнага асяроддзя Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П.М.Машэрава з'яўляецца вэб-сайт бібліятэкі. Для інфармавання карыстальнікаў аб складзе электронных рэсурсаў ВНУ на сайце размешчаны: каталог БД ВНУ, адкрытых для агульнага доступу, з іх сціслай характарыстыкай і звесткамі аб умовах доступу да яго; пералік прадстаўленых інфармацыйных прадуктаў і паслуг; гіпертэкставыя спасылкі на інфармацыйныя рэсурсы іншых бібліятэк, даступныя ў сетцы Інтэрнэт; БД ЭК “Кнігі” і “Артыкулы”. Неад’емным элементам вэб-сайта бібліятэкі стала сістэма зваротнай сувязі, якая дазваляе карыстальнікам задаць любое пытанне, якое тычыцца бібліятэкі і яе інфармацыйных рэсурсаў.

На сайце навуковай бібліятэкі Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта прадстаўлены спасылкі на сайты кніжных выдавецтваў, сайты экалагічнай тэматыкі і рэгіянальныя інтэрнэт-рэсурсы. Электронная бібліятэка створана на аснове каталога кніг. У Інтэрнэт прадстаўлена толькі калекцыя вучэбных матэрыялаў, створаных выкладчыкамі ўніверсітэта. Навуковая бібліятэка ПДУ на сайце адлюстроўвае БД уласнай генерацыі і БД on-line. 3 лютага 2010 года на сайце бібліятэкі прадстаўлены новы інфармацыйны рэсурс “ИПС Эксперт” - інфармацыйна-прававая сістэма па заканадаўстве Рэспублікі Беларусь.

Навуковая бібліятэка Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта ім. Я. Купалы акрамя электроннага каталога на сайце прадстаўляе наступныя рэсурсы: працы вучоных ГрДУ, БД ў Інтэрнэт, “Веснік ГрДУ”, зборнік тэзісаў “НИРС-2004” і спасылкі на паўнатэкставыя дапаможнікі.

Шкада, што не ўсе бібліятэкі ВНУ Беларусі могуць прадаставіць доступ студэнтаў і выкладчыкаў да сваіх ЭР. Некаторыя бібліятэкі ВНУ (у спіс уваходзяць бібліятэка БДТУ, бібліятэка Гомельскага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта) не маюць уласнага web-сайта, а прадстаўлены

толькі старонкай на сайце ВНУ. Яны змяшчаюць толькі тэкставы пералік электронных рэсурсаў бібліятэкі (БД, электронных каталогаў) і не прадстаўляюць доступу да іх у on-line рэжыме. На жаль і сайт бібліятэкі БДУКМ не з'яўляецца прыкладным: ЭК даступен у межах карпаратыўнай сеткі універсітэта, аддалены доступ да БД магчымы толькі праз віртуальную чытальную залу НББ.

Такім чынам, можна зрабіць наступныя высновы: 1. структура электронных інфармацыйных рэсурсаў пераважна аднатыпная: электронны каталог, БД набытыя і ўласнай генерацыі; 2. большасці сайтаў бібліятэк ВНУ характэрна наяўнасць спасылак на электронныя рэсурсы іншых інфармацыйных цэнтраў; 3. наяўнасць матэрыялаў для студэнтаў дыстанцыйнага навучання, паслуга “Спытай бібліятэкара”.

Спіс выкарыстаных крыніц:

1. Бібліятэка Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь: [Электронны рэсурс] / БЕЛТА. – Рэжым доступу: <http://www.pac.by/ru/biblioteka>. – Загл. з экрана.
2. Бібліятэка БДУІР: [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <http://www.bsuir.by>. – Загл. з экрана.
3. Бібліятэка БДУКМ: [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <http://buk.by/libbuk>. – Загл. з экрана.
4. Бібліятэка Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта ім. А.С. Пушкіна: [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <http://library.brsu.brest.by>. – Загл. з экрана.
5. Навуковая бібліятэка Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта ім. П.М. Машэрава: [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: www.lib.vsu.by. – Загл. з экрана.

6. Навуковая бібліятэка Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта: [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <http://lib.psu.by>. – Загл. з экрана.

7. Навуковая бібліятэка УА «Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт ім. Янкі Купалы»: [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <http://www.lib.grsu.by>. – Загл. з экрана.

8. Фундаментальная бібліятэка БДУ: [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <http://www.library.bsu.by>. – Загл. з экрана.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ